

Għisti par 4 kap. 10 gab.
tikai papirofi **Srem** gara
formata.

Papíroft „DIANA“

A. S. Maikapar, Rigā.

parasta formata.

A. S. Maikapar, Rigâ.

Schihdi Wahid.

Schihdu wara Wahzijā pehdejā laikā ar latru gabu aug. Kout gan wini no Wahzijas eedsihwotajeem istaifa $1\frac{1}{4}$ prozentu, wini daschōs intelligentōs arodōs eeguwuschi jau pahrsvaru waj ahrlohtigi leelu nosihmi. Tā wini schurnalistu starpā eeguwuschi pilnigu pahrsvaru. Leelalā Wahzijas awischu daka teek isbota waj apgahdata un faralstīta no Schihbeem. Pehdejee ir Wahzu sozialdemokratijskā wadoschais elements, un wiku wihti un wiku gars wada ari daschadas progressītu partijas. Berlines adwolatu pulld tshetras peektakas ir Schihdi un tīl weena treshdala neschihdi. Breßlawā un Frankfurtā no adwolateem wairak neid puše ir Schihdi. No Berlines ahsleem masakais puše ir Schihdi. Aci ziids Wahzijas pilshētās parahdās Schihdu pahrmehrtigs proz. adwolatu un ahrstu pulld. Profisoru un privatdozentu pulld vee Wahzijas uniwersitatem ir 2611 kristigu un jau 529 Schihdu un schis slaitis pastahwigi aug. Pat teekneschi starpā Schihdi eeguwuschi nefamehrigi leelu slaitu. Jau 1906. gabā vee Berlines „Landgerichte“ 16 prozentti un vee „Amtsgerichte“ 11 prozentti bij Schihdu teekneschi. Tā tas ir jau ar intelligentām profesjām. Un kur nu wehl paleek tirdsneežiba, naudas weikali un lihbsigt orobi, kas jau ir Schihdu galwenais weikals! Schi Schihdu elementa lahpščana us augšču Wahzijā ar latru gabu paleek stipraka. Beenigā eestahde, kur tee lihds ščim naw wa-rejušči eetilt un isplatitees, ir wirsneelu korporazija Wahzu armijā. Schi korporazija pret Schihdeem til stipri pretojušfes, ta pat Schihdeem labwehligi kara ministri un komandeeri naw warejušči Schihbus tank eedabut.

Greekija. Gelschejā krihse Greekijā peenem weenmehr plāschakus famehrus. Militarliga wed Greekiju pretim nesimamai nahlotnei, jo winas eespaids loti leels. Nahdam ahrsemiju laisrakstu korespondentam Utendās Greekijas juhleetu ministrs Mīaulis apgalwojis, ka starp floti un militarligu pastahwot wislabakās atteezibas. Flotes ofizeeri peekrihtot militarligas programai. Gandrihs wiſi efot militarligas lozekli. Militarliga tā tad sagrahbuſe ſawās rokās wiſu waru. Get baumas, ka Lehninsch atteiſchotees no trona. P. t. ag. ſneeds par Greekiju wehl ſchahdas finas:

No Atenam telegrafē laikrakstam „Vossische Zeitung“: Vē-
dejās deenās sarihloja manifestācijas par un pret militārligu.
Līdz ar nemeera parahdīšanas pastiprinājušās pilgalma par-
tija. Eelschleetu ministrs parēķlejis turet weinmehr braukša-
nas qatawibā wilzeenus Wolo, Latifa un Kardīzā.

Austro-Ungarija. Bosnija-Herzogowina iſſludinata konſtituzija. No Serajewas fino, ja 20. (7.) febr. likums par konſtituzijas eeweſchjanu iſſludinats pa wisu ſemi. Serajewa bi-juſi puſchlota flagam. Provinzes pahrwaldeels nolafijis Leis-ſora reſcriptu, pehz kura konſtituzijos likumi teek apſtiprinati. Jaunds konſtituzijas noteikumi wehl naw iſſludinati.

Wahzu reichstagā prezidents grafs Stolbergs-Werniges robe, Iā jau finots, nomiris. Nahwes zehlonis bij plaušku karfonis, kuram peewenojuſchds wehl zitos laites. Grafs Stolbergs vīsimis 1850. gada Berlīnē, studeja Hollē teesfleetu finības un zehma dalību 1866., 1870. un 1871. gada karos. Peekenigsgrežas vīmu ūmagi eewainojo. Pēhj 1870./71. g. kāja winsči lābdu laiku bij par landratu Landeshutes aprīnī Schleißī, nobarbojas arī ūmīschli ar ūmu diwu leelu awischu pahrwaldischanu un tika eezelis Prūsijas fungu namā. Reichstagā winsči tika eewehlets 1877.—81., 1884.—91. un tad fohlot no 1895. gada pastahwigi. No 1901.—1906. gadam winsči bij reichstagā wizepresidents un 1907. g. prezidents.

No eeffschsemèm.

Upbalswoti ar ordeneem

par növelneem kārt: ar Vladimira IV. klases ordeni ar sobe-
neem un banti apalschypalkanveels un baterijas komandants Ni-
kolajs Kruhje, schiaba kapteinis Teodors Lomans; ar Stanis-
lawa II. schirkas ordeni ar sobeneem Iwangorobas zeetolschna
kara telegrafa preelschneels Teodrs Gulbis, schiaba rotmistrs
Teodors Klawinsch, kā arī pobjorutshils Karlis Leepinsch; ar
sobeneem pee Annas II. klases ordena 23. Rihtas Sibirijas
Strehlnieku pulka komandants Jahnis Valobis un ar Stanis-
lawa III. klases ordeni schiaba kapteinis Ansis Behrīnsch.

Zirkulars zittautibneelu beedribu leetā.
Kā „Rigasche Rundschau“ sīko, tad dabūts zirkulars par zittautibu beedribu reģistrešanu ar schahdeem aizrahbijumeem:
„Gelschleetu ministrija ir greefsi fawu wehribu us to, ka at-
fēwischlu masalu tautibu starpa pehdejā lailā ir stipri attīstī-
jušees lulturela isglītībos lustiba, kas dibinotas us schauras
nazioanal politiskas paschapsīnas mobinašanu. Schini noluhsā
teek dibinatas beedribas ar misdašchadaleem nosaukumeem, kas
nehmušķas par fawu mehrķi, faweenot īweschīltigus elemen-
tu, dibinotees us to atfēwischlām nazioanalām ihpotnibam un
interesem. Walboschais senats jau waitakkahrt ir isslaidrojis
(ar ukaseem no 18. junija 1908. g. sem Nr. 9120, no 4. sept.
1909. g. sem Nr. 8827 un ziteem), ka beebrības, kas bēnas

us aprahditeem mehicleem, wedina us tautiskas aitskaldischa as paleeslina schanas, un tautibu lildam, jausskata par tahdam, kas apdraud wi spahrigu meeru un drofchib. Gewehrojot sche mieto, eelschleetu ministrija pawehli, pee zittautibneelu beedribu registreschanas jo sihki vahrbaudit sautajumu, woj jaundibinamas beedribas nezeneschas us tahdeem mineteem mehicleem. Godijumā, ja ta tas buhtu, tad us Walboscha senata leefsha isskai drojuma dibinotees, tahdu beedribu registreschana atraibama — Kas us Baltijas guberniam sihmejas, tad mumis par tahdu iendenu peelopfchanu pee sweschtiautibneelu beedribu nobidinashanas nekas naw sinams."

Jaun-Slavu kustiba.

Rusiba, kas iiseet us wisu Slawu tautibü kulturelu aree
weenoschanu un politiku sadraudssefchanos, jau daudslahrt ismeh
ginata notezejuschos 40 woj wairak gados, bet panahkumi na
bijuschi leeli. Galwenois kawellis bij eenails, kas pastahm
starp Kreewem un Pokeem. Ari Tschechi. kaut gan pafchi ga
tawi us draudssefchanos ar Kreewiju, tomehr negrib oistaht Polu
leetu un eeskata Slawu apweenoschanu bes Pokeem par nepil
nigu. Pagahjuschi gädä nu eesahls fchäi sind jauna kustiba
lueu tadehls fahla faust par Jaun-Slawu kustibu (sib Neosla
wismu). Notureja Slawu delegatu fapulzi Peterburga, tab
Slawu kongresu Rigd. Blaifa starp Kreewem un Pokeem illo
lils masinajamees, un jou isteiza zeribu, ta Kreewu-Polu illih
gums drihs fagaibams. Preelsch ta puhlejos daubj Polu wa
donu, lä Dmowskis un ziti.

Bet tagad šči žeriba ſabrukuſi. Nesen daschu Slawu delegati Peterburga ſpreeda par jauna Slawu longreſa farihloſchanu ſchaj ſabā. Nolehma to noturet Bulgarijas galwas pilſeñišča Sofijā, loi zaur ſcho longreſu ſewiſčli dariu eefpaibus Balkanu puſfalas jeb ta ſaukteem Deenwibus Slaweeim, un tos moralifki ſaiſtiu pee Kreewijos. Deemsjeheſl pee ſarunam par ſcho longreſu aikal uſleehmoja wezj ſpehla Kreewu. Polu neſatižiba, Iſrahdijs, ka Kreewu naționalas leetas waditaj tagad wairs negrib Poleem dot til baubis konzeſiju la qabu agral. Notegejuſča gada Kreewu națională ſtrahwa ſtipri pee augusti un aikal ſtiprati greeſuſes pret Polu prafibam. Tadeh Polu preeſchft:hwji aifaultamees us daschu Kreewu preeſchftahwju (graſa Bobrinskla un zitu) tureidam runam, heidot paſinoja, la Polu pee farihlojamā Slawu longreſa nepeedaliſčotees.

Ar to tab Jauns Slawu kustibai aksal padarits robs un
leela aksal stahro tapat id preesfch 40 gadeem.

Japeefihmè, la Kreewu woldiba pee wifas schäs Jaun
Slawu kustibas nepeedalas, het aksauj te brihwu rihzibù fac
heebriesteem elementeem. (Bech. "M. A.")

(Behs. "R. A.")

Widseme.

Riga. Riga Latweesku teatri tresshdeen, 10. februar
israhdijsa pirmo reis M. Meterlinska statu lugu trijds zehleenõ
„Monna Wonna.“ Schis lugas saturs, par kuru til daud
runais un ralssits, ihsumä felofchs: Pisa eelenks no Floren
zeeshu lora pulleem, kurus wada Fzingiwalls. Schis pehdejais
prasa, lai Pisas garnisona seewa Dschiwanna (Monna Wonna
noeet laila, tilai mehtels un kurpēs wina telis un atbodbs wi
nam; par scho upuri wiasch apsola neispostit pilseh tu. Dschio
wanna ir ar meeru nest scho upuri. Winas wihs tam prelo
jads. Wina tomehr eet, eet un pahrnahk neaissfahrt, schliksta
kahda nogahjusti un nu no nelaimigd wihra teek prasits, la
wiasch tam tiz, teek prasits neeepehjamais, brihnuns, bet schi
brihnuns nenoteel wiasch ir tiski ailwels, zilwels, kurfsch pe

tam besgaligi mihi fawu feewu un — nespēji tam tizet, tizet ka eenaidneeku wabonis wifu naakti fabijis kopā ar wina feewu fawd teltē un naw to aisslahris. (Pee gabijuma domāju pārcho lugu plāsfchal ralstīt, tapebz ūchoreis waicak neko neteikšu.) Rā ūkatuvēs gabals luga ir newaino jama — ir ihsits meistar darbs. Somu īspildīshana ari bija nobota muhšu labako atseeru roldās. Gwido Kolonnu, Pīsas garnisona komandeeri tehloja Alekſandrs Mikelfons, bobams ihsitu īsmifuma un greissīrdibas pilnu tehlu un Dzhiowannu — Julija Skaide ritē, par kuru jašaka, ka minas spēhle bij taisni apbrīnojam — wina nespēhleja, netehloja — wina dzīshwoja un ūkatuvēs — bewa tāhbu vīlāgu māhīslas tehlu, kuresh ne brihs iſsudis ūkātītu atminas. Prinziwellu tehloja Reinholds Weiz

Ed. Rubsite

pehz pusdeenas padomes preefschneeks A. Kenina lgs. pee' kam ihſds wahrdoſs aifrahdiſa uſ naudas eestlahdes deesgan roſigo, wiſpahr noteikto darbibu pagahjuſchā gada, par fo leezina wi-
nas bilanze, kura uſ ſcha gada 1. janvarī ir 1,175,099 rbl.
leela pret 739,000 rbl. 1909. g. 1. janvarī. Kad ſapulzes
amata mihi bija eeweheleti, tifa llahtehofchee beedri eepafihſti-
nati ar gada pahrtatū, kuru pehz rewiſijas komiſijas ſinojumu
noſlaufiſchanās weenbalſigi peenehma. Kreditbeedribas operažijas
1909. gada atlizinajuschas 8,191 r. 75 l. tihras pelnas. No
ſchās sumas, beſ cerehdnu gratifikazijs un beedru di-
videndem ſapulze nolehma peefchikt ſchahdeem labdaribas mehr-
leem: Zgļihtibas beedribai 150 r., Skatuves beedribai 100
rbl., Interim-teatrim 100 r., Rīgas Lauksaimnieežibas Zentral-
beedribas ſkolai 70 r., Konverſazijas wahrdomzai 50 r., Brihm-
ſemneeka peeminella fondam 25 r. un Pahraugawas Latwee-
ſhu Labdaribas beedribas ſkolai 25 rbl. Pehz ſtatuteem ſcho
gad bija jaſahrwehl diwi direktori, diwi deputati, trihs rewi-
denti un diwi rewidenti kandidati. Lihbſſchnejaſis direktors
R. Galwina lgs bij zaur rakstu atteizees no amata, peefihme-
medams, lai wiinu pee wehleſchanam kā kandidatu uſ direktora
amatu neufſtahditu. Padomes preefschneeks ſcho rakstu nolaſija
beedreem preefschā, un iſteiza ſawu noschehloſchanu ſchā ſinā,
jo Galwina lgs bijis energisks, ſewiſchki noteikts ſawa amata
iſpilditajs. Kad ſtahjās pee wehleſchanām. Par direktoreem ee-
wehleja lihbſſchnejo J. Alfsne lgu un no jauna ar leelu balſu
wairumu J. Romana lgu. Par deputateem eeweheleja lihbſſchi-
nejos — A. Kenina un R. Rosentala lguſ. Rewidentos vali-
tee paſchi: W. Rusa, J. A. Rosentals un W. Rauska lgi. Da-
gadejā Peeklās Rīgas Šawstarpejās Kreditbeedribas direkčija
faſtahw no mahju ihpachneela J. Blume lga kā preefschī, un
no direktoreem: mahju ihpachneela J. Romana lga, mahju ihpachneela J. Alfschne lga, goda meerteefnesha h. Feijerabenda
lgu un tirgotaja un nama ihpachneela P. Sileneeka lga. Sa-
pulze, kura willkā ſikai nepilnas diwas ſtundas, noriteja ſe-
wiſchki teizamā kahrtibā. Un wiſs tas nahk no tam, kā ſchis
naudas eestahdes preefſtahwji rihtojās apſinigi, aifſtahwedami
un fargadami beedru intereses.

— Atgabijums ar rakstneeku Kuprinu zēķā uz Rigu. Laiķraksti fino, ka pa zēķam uz Rigu wagonā apsagts rakstneeks Kuprins. Winam nosagta dselsszeka bīlete, pāse un māks ar naudu, kabeķi Pļessawā bijis jakaņpj ahrā no wilezīna. No atgabijuma ushudināts, winsīj aishgahjis uz weetejdīreku laikraksta redaļziju, kurai līdz preeskā par minimalo honoraru wina stāhstīnu-parodiju, kuru turpat uz weetas uskrāstījis ... Sahdsībā rakstneeks apwaino ... fewi paschū. Leeta ta, ka wagonā wina usmanību uz fewi wehrfis kahds zīlwels, lūtīj, kā to Kuprins ispehītījis, līgees peeberom pēc dselsszeka saglu fuga. Gribedams papildinot fawu tihpu kolekziju, Kuprins eepasīnees ar wīnu un eelaibees satundās. Wina noweh-rojumi tad nu ari peepildījusches un, atl! — ar behdigām sefam preeskā rakstneeka.

— Profibas suhdsiba pret Widsemes gubernatoru. „Birsh. Wed.” fawā 21. numurā sino par interesantu prahwu, ko zehluše tirdsneegības un ruhpneegības ministrija pret Widsemes gubernatoru. 1893. nerāšas gabā, buhdams toreis par aprinkla muischneegības preelshneelu, tagadejais Widsemes gubernators Sweginzows finantschu ministrijas užbewumā eeprizis preelsh truhkumzeitejeem labibu, bet pahrprasdams ministrijas užbewumu, eepiržis wairak rudsu, nelā wajadsejis, išbodams ap 6000 rubl. wairak. nelā wixam bijis atwehlets. Ministrijas profijumu atmalkat šo sumu atpalač, Sweginzows fahlumā atraidijis, bet wehlač paturejis pahrejos rudsus pēc fewis un ispharbewis tos semneeseem, apsolibamees naudu atmalkat kromim. Neskatotees us to, ka no šo laika vuguhjušči wairak kā 15 gadi, Sweginzows lihds kārti atmalkajis kromim tikai ap 1000 rubl. Tiedsneegības un ruhpneegības ministrija, surai šo leeta pahrgahjuše no finantschu ministrijas, newarebama jutabi Sweginzowu preedabut pēc samalšas, eefneeguše pret wina prasības suhdsibū Rīgas apgalteefai par 5000 rubl. un bobujuše ispildu ralstu. Neskatotees us to, Sweginzows nemalsfajot kromam perekhtotscho sumu un tiebsn. un ruhyp. ministriji laikam wajadsehot kertees pēc wina mantas aprakstischanas saur teesas pristawu.

— Skolneeki labatu saglu loma. Daschos deenas atpaak polizija nowehroja, ka leelaku daku labatu sahdsibu te-atrōs, bselisgela stozijs un zitās atklahijs weetōs iisdara mas-gadeji sehni, kabehk fahla tos usraudst. Beidsot polizijas agenti issinoja, ka kahdā weesnīzā apmetusēs schahdu masgadeju sag-lenu banda. Un tur pateesi ari atrada trihs sehnus, krei glu-schi omuligi bija noihrejuschi weenu istaba un dīshwoja tur. Išdarot pee wineem kritischanu, polizisti atrada leelaku kra-jumu sagtu mantu, naudas malus u. t. t., so schee senki bija tur fawilluschi no daschabān pilsehtas malam. Wifus puilas apzeetinaja, pee kam israhbijās, ka tee ir eebrauluschi no War-schawas, sahdos tureenes skolas aubskai. Sewischti simpatists pehz iſſlata ir 10 gabus wzais Leonards Dīschults, lursch, ne-skatootes us wina paheak leelo jaunuma, jau spehlē pilnigi no-ruhbita sogla lomu. Wifus masgadejos saglenus fl̄penpolizijā nosfotografeja un eerafti ja wiſpahreju noseedneelu registri.

Kurseme.

Leepaja. Leepajas osta svejneeli 25. janw. Latv. Beedr. telpās natureja sapulzi, kurā pēdalijs ap 200 svejneelu. Wispiems nolehma fastahdit pamatigu statistiku par schejeenes svejneezibas jautajumeeem. Šaias noluhēlā svejneeleem janodod vijas us statistiku attrizosējās finas pēc sw. Taures ūz. Sohtsku sēla Nr. 12. No osta maldes preesschneela es-

